

Mehriban Əliyevanın himayəsi ilə...

Hamısı bu mərkəzin işi-
gına yığışib...

Sevincdən üzləri, gözləri
gülür...

Mənəvi rahatlıq, ruhi
dinclik tapdıqları isti ocaq-
larıdır bura...

Əksəriyyəti həyatda ilk
böyük uğurlarına da məhz
bu məkanda imza atır...

Qayğı gördükləri bu ün-
vanın səmimi, doğma, meh-
riban mühitində özlərini ol-
duqca inamlı, güvənli hiss
edirlər...

Birinci vitse-prezident
Mehriban xanım Əliyevanın
təşəbbüsü ilə yaradılan
DOST İnküviziv İnkişaf və
Yaradıcılıq Mərkəzindən
danışıq...

Əhalinin həssas qrupla-
rına xidmət göstərilən, onla-
rın istedad və bacarıqlarını
inkişaf və nümayiş etdirmə-
ləri üçün hər cür şəraitin
qurulduğu unikal mərkəz-
dən...

Həssas qrupa aid şəxslər fəal həyata dönürlər

"Yaşıl dünya"nın musiqi sədası

Kamança ifaçısı Fatimə İsrailova 2022-ci ilin fevralında bu mərkəzə gələndə Azərbaycan Milli Konservatoriyasının birinci kurs tələbəsi olub. Fatimə dedi ki, o zamandan etibarən xeyli sayda tədbirə, konsertə, müsabiqəyə qatılıb. DOST İnküviziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin sayəsində püxtələşərək hazırda burada kamança üzrə təlimçi vəzifəsində çalışır. Ən çox çaldığı melodiyaların Fikrət Əmirovun "Mən səni araram" əsəri olduğunu vurğulayan gənc xanım söylədi ki, COP29 çərçivəsində keçirilmiş tədbirdə ansambl şəklində Elnur Mikayılovun "Yol" kompozisiyasını ifa ediblər: "Bu cür özəmətlə, beynəlxalq səviyyəli tədbirdə iştirak etdiyim üçün qürur duyuram. Demək olar ki, həyatımdakı ən böyük anlardan birini o zaman yaşadım".

Xaliq Şərifov da mərkəz açılışında bura bənfisiar kimi gəlib, amma hazırda əməkdaşdır. Mərkəzdə olduğu müddətdə həm konsertlərdə, həm də çoxsaylı dövlət tədbirində iştirak edib: "Təbii ki, bütün bunlar inkişafım üçün böyük töhfələr verir. Eyni zamanda COP29-un "yaşıl zona"sındakı pavilyonumuzda keçirilən konsertdə ifaçı kimi çıxış etmək şərəfinə nail oldum. Bu, çox qürurverici hiss idi. Bizi orada dünyanın müxtəlif yerlərindən gələn qonaqlar dinlədilər. Mərkəzimiz tərəfindən möhtəşəm şəkildə təşkil olunan konsertdə sənət yoldaşım Səməd Novruzovla birlikdə dünya musiqisindən Luçano Pavarottinin repertuarından "Caruso" əsərini səsləndirdik, - deyərək bildirdi. Xaliq Şərifov onu da dedi ki, konsertdən sonra Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva onlarla görüşüb, foto çəkirdilər: "Leyla xanım və Arzu xanım ifamızı bəyəndiklərini bildirdilər. Bu sözləri eşitmək bizə böyük ruh verdi. Ümumiyyətlə, bu musiqiçi üçün ən böyük mükafat alışıdır. Biz də COP29-da tamaşaçılar tərəfindən bu mükafatı qazandıq".

Gitara ixtisası üzrə təlimçi Fərhan Sadıqov dedi ki, COP29-da iştirak etmək üçün mərkəz olaraq çox ciddi hazırlaşdılar: "Ölkəmizin tarixindəki nadir tədbirlərdən birində çıxış etmək xüsusi, təkrarolunmaz təəssürat idi. Bu qlobal səviyyəli tədbirdə rolumuzun olması həm mərkəz, həm də fərd olaraq bizi çox sevindirdi. Konsertdə "Gəl-gəl maralım" mahnısını yeni aranjimanda ifa etdim. Tamaşaçılar tərəfindən çox bəyənildi".

Bəli, mehribançılığın, doğmalığın, qayğıkeşliyin hakim olduğu DOST İnküviziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində qısa müddət ərzində müxtəlif yaşlı, istedadlı, yaradıcı şəxslərlə tanış olduq. Bu şəxslərin rəsmlərdə, heykəllərdə, naxışlarda, melodiyalarda, ritmlərdə əks olunan daxili dünyalarına səyahət etdik...

Bir daha əmin olduq ki, insan sadəcə fiziki varlıq deyil və buna görə də əlillik onun üçün əsla əngəl sayıla bilməz. Sadəcə onların könüllərində, ruhlarında olan yaratmaq sevgisini üzə çıxarmaları üçün şərait qurulmalıdır.

Bu müstəsna imkanları isə DOST İnküviziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin təmsalında birinci xanım Mehriban Əliyeva onlar üçün ən müqəmməl formada yaradıb...

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Dünyanın qayğısına qal

3 Dekabr Beynəlxalq Əlillər Günü münasibətilə reportaj hazırlamaq üçün Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki DOST İnküviziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinə yollandığımızda da buranın bənfisiarları və təlimçiləri qazandıqları növbəti uğurların xoş təəssüratları içərisində idilər. Onlar da ölkəmizdə keçirilən qlobal iqlim tədbiri - COP29-da əl işləri, musiqi çənləngləri ilə iştirak etmiş, dünyamızın yaşllaşması naminə öz həmrəyliklərini nümayiş etdirmişdilər.

Öyrəndik ki, COP29 tədbirinə hazırlıq öncəsi də mərkəz üzvləri ətraf mühitin mühafizəsinə xidmət edən təşəbbüslərə qoşulublar. Ölkəmizdə bu il elan olunan "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" ilə əlaqədar mərkəz olaraq təbiətə töhfələrini öz sənət nümunələrində ifadə etməyə çalışıblar. Yaradıcılıq studiyalarında istifadəyə yararsız və eko-dost məhsullardan əl işləri hazırlanıb. Bu əl işlərinin bir hissəsi mərkəzdə "Take care of the Earth" (Dünyanın qayğısına qal) adlı layihə çərçivəsində təqdim edilib. Bundan əlavə, həssas əhali qruplarından olan şəxslərin iştirakı ilə ağacəkmə aksiyaları, ekoparklara və qoruqlara infoturlar təşkil edilib. Mərkəzin təlimçi və bənfisiarlarının birgə hazırladığı əl işləri COP29 Əməliyyat Şirkətinin baş ofisində sərgilənib.

COP29-un "yaşıl zona"sında Art Pavilyonda mərkəz üzvləri sərgi və konsert proqramı ilə çıxış ediblər. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyeva DOST İnküviziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzi tərəfindən COP29-un "yaşıl zona"sındakı Art Pavilyonda təqdim edilən sərgi və konsert proqramına baxıblar. Sərgidə mərkəzin və "DOST Evi" filialında hazırlanan 50-dən çox əl işi nümayiş etdirilib.

2021-ci il oktyabrın 22-də fəaliyyətə başlayan DOST İnküviziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin açılış mərasimində Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva iştirak ediblər. Mərkəzdə həssas qrupa daxil olan şəhid ailələrinin üzvlərinə, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər və onların övladlarına, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlara, aztəminat-

lı ailələrə və əlilliyi olan şəxslərə xidmət göstərilir.

Ümumilikdə 14 fəaliyyət və sub-fəaliyyət istiqamətləri olan mərkəzin əsas məqsədi müxtəlif həssas qruplar, o cümlədən əlilliyi olan şəxslər, şəhid ailələrinin üzvləri, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər və onların övladları, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum uşaqların bacarıq və yaradıcılıq potensialının inkişaf etdirilməsidir.

Ötən müddət ərzində mərkəzdə 600 nəfərdən çox bənfisiara xidmət göstərilib. Onların böyük əksəriyyəti - 70,1 faizini, yəni 425 nəfərini əlilliyi olan şəxslər təşkil edir. Hazırda həssas əhali qruplarından olan 160-a yaxın şəxs təlimlərdən yararlanır. Onlardan 126 nəfəri, yəni 82,4 faizi əlilliyi olan şəxslərdir. Mərkəzə 6 yaşdan yuxarı şəxslər qəbul edilir.

Ölkəmizdə inküvizivlik anlayışının regionlarda təşviqi istiqamətində də aktiv iş aparılır. Ötən il noyabrın 15-də İsmayılıda Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə "DOST Evi" filialının açılışı olub. Yaxın zamanlarda isə Qarabağ "DOST Evi" şöbəsi də fəaliyyətə başlayacaq.

Səmimi hisslərin, duyğulu anların sənətdə əksi

DOST İnküviziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində tanış olduğumuz bənfisiarlar və təlimçilərlə yaradıcılıq işləri ilə məşğul olduqları zaman söhbət etdik. Onların mərkəz barədə düşüncələrini, eyni zamanda burada özlərini hansı ab-havada hiss etmələri ilə bağlı duyğularını bölüşdük. Söhbətlərimizin ana mövzusu isə onların demək olar ki, cari ilboyu xüsusi sənət və həvəslə hazırladıkları COP29 tədbiri təşkil etdi.

Öncə taxta-metal üzərində oyma emalatxanasına yollandıq. Otaq başdan-başa təlim iştirakçılarının əl işləri ilə bəzədilib. Mərkəzdə ağac üzərində oyma üzrə təlimçi, birinci qrup əlilliyi olan şəxs Asif Qasimov söylədi ki, DOST İnküviziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin açılması əlilliyi olan şəxslər üçün çox gözəl şansdır: "Evdə qapanıb hansısa bir işlə məşğul olmayan əlillər bu mərkəzə gəlib həm art terapiya ala, həm də sevdikləri peşə ilə məşğul ola bilərlər".

Asif Qasimov dedi ki, müəllim yoldaşı İslam Həmidov və bənfisiarlarla birlikdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" ilə bağlı müxtəlif əl işləri hazırlayıblar: "Əlil olmamışdan əvvəl elektrik işlədiyim üçün qərara gəldik ki, eroziyaya uğramış, yanıq məfillərdən heykəl hazırlayaq və bu məfillərə ikinci həyat verək. Bir aya yaxın müddət ərzində "Yağış altında qadın" obrazı yaratdıq. Onu görənlərin reaksiyasından anlayırıq ki, əl işimiz çox uğurlu alınmışdır. Bu əsərimiz, həmçinin "nar", "durna" və bir çox başqa hazırladığımız əl işi COP29-da təqdim etdiyimiz ekspozisiyada sərgiləndi".

Bu ünvanda diqqətçəkən studiyalardan biri də floristika studiyasıdır. Floristika üzrə təlimçi Ülker Ağayeva məlumat verdi ki, burada peşəkar səviyyədə floristikaya yiyələnmək mümkündür. Eyni zamanda mərkəzdə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan bənfisiarlar üçün terapiya qrupları da var: "Bu qruplarla müxtəlif əl işləri hazırlayıq. Hazırladığımız əl işlərinin bir qismi COP29-dakı pavilyonumuzda da sərgiləndi. Qeyd edim ki, ümumilikdə tullantıdan sənət ideyasına uyğun olaraq, həmin tədbir üçün müxtəlif əl işləri hazırlamışdıq. Onlardan biri "Sakura ağacı" idi və demək olar ki, həmin iş üzərində təlimdə iştirak edən bütün bənfisiarlar - ən ağır sindromlulardan tutmuş, belə deyək, peşəkar təhsil alan bənfisiarlara qədər hər kəs bacardığı formada iştirak etmişdi. Kimisi ağacın budaqlarını hazırlamışdı, kimisi adı-cə yarpağı rəngləmişdi..."

Öyrənirik ki, 42 yaşlı Günel Rəsulova bu mərkəzə gələndə həvəsi olduğu üçün əvvəlcə dərziliyi seçərək bu peşəyə yiyələnməyə başlayıb. Sonra isə paralel şəkildə həm də bədii tikmə ilə məşğul olub. Hazırda muncuqla "nar" əl işi hazırlayan Günel xanım söylədi ki, bu mərkəzə gəlib sevdidi peşələrə məşğul olanda sanki ruhu da dincəlir.

"Həyatın əsası"

Xalçaçılıq studiyasına daxil olanda gördük ki, təlimçi Solmaz Səfərova könüllü xanım və digər təlimçinin köməyi ilə növbəti xalçanın toxunması üçün əriş çəkir. Bu maraqlı prosesi izləyə-izləyə Solmaz xanım ilə söhbətəldik. O dedi ki, toxunacaq eskiz Heydər Əliyev Mərkəzi əsa-

sında olacaq: "Bu xalçanın hazırlanma müddəti bənfisiarların mərkəzə gəlişi müddətindən və onların əllərinin sürətindən asılıdır. Xalçatoxuma sənəti həm güc, həm səbir, həm də diqqət tələb edir. Bənfisiarlar da fiziki məhdudiyətli olduqlarına görə, bəzilərinin motorikalarında zəiflik olur. Məsələn, onlar qayçı, bıçağı tuta bilmir, havəyə gücləri çatmır və sadəcə ilmə vurmağı bacarırlar. Təbii ki, təlimçilər hər zaman onlara kömək göstərirlər. Onu da deyim ki, bənfisiarlarımız çətinliklər qarşısında geri çəkilmirlər, əksinə, daha böyük həvəslə xalça toxumağa çalışırlar".

Keramika studiyasında bənfisiarlar dulusçuluğun inceliklərini öyrənirlər. Mərkəzin keramika üzrə böyük müdaxəssisi Cahan Namazova qeyd etdi ki, elə bənfisiarlar var ki, gillə işləməyə gücləri çatmır, amma bu peşəyə həvəsləri olur. Həmin şəxsləri keramika üzərində rəngləmə işləri aparmağa yönəldirlər.

COP29-a bir neçə ay ərzində hazırladıklarını vurğulayan Cahan Namazova dedi ki, bu müddət ərzində bənfisiarlarla birlikdə xeyli əl işi hazırlayıblar: "Bu bizim üçün maraqlı və uzun bir proses oldu. Təlimçilər böyük işlər üzərində işləyirdilər, bənfisiarlar isə bacardıqları qədər onlara kömək edirdilər. Müxtəlif heyvan fiqurları, güldanlar hazırladıq. "Həyatın əsası" adlandırdığımız "tubağa" əsərini isə yenə də bənfisiarların kiçik də olsa köməyi ilə özüm işlədim. Yapışqandan başqa alınma materialdan istifadə etmədiyim, yalnız tullantılardan hazırladığım bu əsər COP29-un "yaşıl zona"sında sərgiləndi və çox maraqla qarşılandı".

Səbinə Abbasova ilə divarboyu sıra-sıra rəsmlərin düzülüyü işıqlı və geniş təsviri incəsənət studiyasında tanış olduq. Əlindəki fırçanı həvəslə çəkdiyi üzüm rəsminin üzərində gözdürən 19 yaşlı gənc qızı elə kənardan izləməyin özü dünyalara dəyərdi...

Səbinə danışıdı ki, 5 yaşından etibarən rəssamlığı sevməyə başlayıb. Artıq 11 aydır ki, könül verdiyi bu peşə ilə DOST İnküviziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində məşğul olur: "Bu mərkəzin aurası tam fərqlidir, sanki hər kəs burada bir-birinə doğmadır. Məhz bu ünvanda özgüvən qazandım, seçdiyim peşə ilə daha da inamlı məşğul olmağa başladım".